

F. t. Arvelov

17.2. Arvelovsudvalgets overvejelser

Som anført i pkt. 17.1. var der ved gennemførelsen af fondslovene i 1984 et ønske at indføre en noget friere adgang til permutation, og der er derfor opstået en vis forskel mellem praksis efter fondslovgivningen og praksis efter arvelovens § 69.

Udvalget anfører, at der er væsentlige lighedspunkter mellem permutation af en bestemmelse i et testamente og af en vedtægtsbestemmelse i en fond. I begge tilfælde er der tale om, at man efter testators eller stifters død skal tage stilling til, om der er grundlag for at ændre en bestemmelse, som af hensyn til en arving, af samfundsmæssige hensyn eller af andre særlige grunde ikke længere forekommer hensigtsmæssig. Hertil kommer, at det kan være tilfældigt, om den bestemmelse, der søges ændret, står i en fondsvedtægt eller i et testamente

Udvalget foreslår bl.a. på denne baggrund, at adgangen til permutation efter § 69 udvides, således at praksis tilnærmes praksis efter fondslovgivningen. Efter udvalgets forslag skal permutation alene kunne ske, hvis særlige grunde taler for det. Det svarer for så vidt til den gældende arvelovs § 69. Herudover foreslås det som noget nyt, at loven kommer til at indeholde en mere uddybende angivelse af de hovedhensyn, som der skal lægges vægt på ved vurderingen af, om der skal gives tilladelse til permutation. Udvalget foreslår, at disse hovedhensyn skal være testationens formål og karakter, ændrede forhold siden testamentets oprettelse, den oprindelige bestemmelses gennemførlighed og hensigtsmæssighed samt hensynet til arvingen. Opregningen er ikke udtømmende.

Der henvises til betænkningen s. 318-323.

17.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets overvejelser om tilnærmelse af permutationsadgangen efter arveloven til praksis efter fondslovene, og lovforslaget er med en redaktionel ændring udformet i overensstemmelse med udvalgets lovudkast.

Der henvises til lovforslagets § 92 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

18. Dødsgaver mv.

18.1. Gældende ret

Efter arvelovens § 70 finder reglerne om testamentens tilsvarende anvendelse på gaveløfter, der ikke kan gøres gældende, så længe giveren lever (såkaldte dødsgaver), og gaver, der gives på giverens dødsleje (dødslejegaver). Bestemmelsen har navnlig til formål at fastslå, at livsgaver falder uden for arveloven, og at de derfor ikke er omfattet af lovens regler om form-

krav til oprettelse af testamenter og om begrænsning i testationskompetencen. Bestemmelsen har derfor først og fremmest karakter af at afgrænse livsdispositioner fra dødsdispositioner samtidig med, at den fastlægger formkravene til dødsdispositioner.

§ 70 behandler i 1. led dødsgaver. Uden for dødsdispositionerne falder gaver, som er opfyldt ved giverens død, uden at det er sket på et tidspunkt, hvor giveren måtte forudse sin død som nært forestående.

§ 70 behandler i 2. led gaver, der gives på giverens dødsleje. Ved en dødslejegave fordeles arveladerens ejendele i levende live med henblik på en forestående død og tjener samme formål som et testamente. Dødslejebegrebet skal ikke tages bogstaveligt, og der stilles således ikke krav om, at arveladeren skal være sengeliggende. Efter praksis skal der ikke være gået ret lang tid mellem løftet og dødsfaldet, før man er uden for dødslejebegrebet, jf. Højesterets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1988, s. 171. Ved dommen blev en gave på i alt 500.000 kr. givet 25 dage før giverens død anset for en dødslejegave. Modtageren af gaven var et legat, der skulle støtte kræftforskning. Giveren var hospitalsindlagt på grund af kræft. I dommens præmisser anføres, at giveren "efter al menneskelig erfaring kun havde kort tid tilbage at leve i og selv forudså sin snarlige død. Der er også herved hen- set til gavedispositionens omfang. Gaven må herefter, uanset at der er forløbet 25 dage fra gavebrevets oprettelse til (giverens) død, anses som en dødslejegave".

Den, der påstår, at der foreligger en døds gave eller en dødslejegave, der skal tilsidesættes, fordi testamentsreglerne ikke er iagttaget, har bevisbyrden herfor.

Der henvises til betænkningen s. 325-326.

18.2. Arvelovsudvalgets overvejelser

Arvelovsudvalget foreslår, at den gældende arvelovs § 70 om dødsgaver mv. videreføres med enkelte ændringer, herunder især en mindre udvidelse af området for dødslejegaver.

Det følger af praksis, at giveren ikke behøver at være sengeliggende, for at der er tale om en dødslejegave. Under henvisning hertil og til den i pkt. 17.1. refererede højesteretsdom foreslår udvalget, at udtrykket "dødsleje" udgår af loven, og at det i stedet kommer til at fremgå af bestemmelsen, at lovens regler om testamenter skal finde tilsvarende anvendelse på gaver, som giveren yder på et tidspunkt, hvor giverens død er nært forestående, og giveren er klar over det. Dette indebærer en mindre udvidelse af området for dødslejegaver. Til eksemplificering nævner udvalget et tilfælde, hvor en person af lægen får besked om,